

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 19.4.2011
KOM(2011) 218 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH
REGIONKOMMITTÉN**

**EU stärker ansvarsskyldigheten när det gäller utvecklingsfinansiering
inför EU:s sakkunnigbedömning av det offentligt utvecklingsbiståndet**

{ SEK(2011) 500 slutlig }
{ SEK(2011) 501 slutlig }
{ SEK(2011) 502 slutlig }
{ SEK(2011) 503 slutlig }
{ SEK(2011) 504 slutlig }
{ SEK(2011) 505 slutlig }

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH
REGIONKOMMITTÉN**

**EU stärker ansvarsskyldigheten när det gäller utvecklingsfinansiering
inför EU:s sakkunnigbedömning av det offentligt utvecklingsbiståndet**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Inledning	2
2.	EU:s utvecklingsfinansiering i ett globalt sammanhang.....	2
3.	EU:s resultat 2010	4
3.1.	Ytterligare resurser till utveckling och globala utmaningar.....	5
3.1.1.	Stöd till mobilisering av inhemska resurser till utveckling.....	5
3.1.2.	EU är den största givaren – ändå har man missat målen för 2010.....	5
3.1.3.	EU:s finansiering på områdena klimatförändring och biologisk mångfald	7
3.1.4.	Innovativa finansieringskällor och finansieringsmekanismer på utvecklingsområdet	8
3.1.5.	Offentligt utvecklingsbistånd som ett medel att generera privata kapitalflöden.....	9
3.1.6.	Främjande av utvecklingsländernas handelskapacitet genom handelsstöd.....	9
3.1.7.	Förebyggande av framtida skuldkriser i utvecklingsländerna	10
3.2.	EU-biståndets effektivitet	10
3.2.1.	En bättre användning av biståndet	10
3.2.2.	Goda globala styrelseformer på det finansiella området och ökat inflytande för utvecklingsländerna	11
4.	Slutsatser	11

1. INLEDNING

Mot bakgrund av den globala krisen och de förnyade åtagandena förra året om att hjälpa utvecklingsländerna att uppnå millennieutvecklingsmålen görs i detta meddelande och det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar¹, en genomgång av de resultat som EU och dess medlemsstater uppnått när det gäller att uppfylla de gemensamma åtagandena rörande mobilisering av inhemska resurser (genom en god förvaltning på skatteområdet) och av internationella resurser för utveckling, att öka handelskapaciteten, investeringarna och det offentliga utvecklingsbiståndet, hitta innovativa finansieringskällor och finansieringsmekanismer, främja biståndseffektiviteten, minska skuldsättningen, främja klimatfinansieringen och stärka utvecklingsländernas representation inom internationella finansinstitut. I de båda dokumenten redovisas för varje fråga för sig vilka framsteg EU gjort resp. var det fordras ytterligare insatser. Det anges även vilka framsteg som gjorts vad gäller öppenhet och redovisningsskyldighet i det internationella samarbetet. Dessutom publiceras för första gången någonsin kommissionens svar på det årliga frågeformuläret och svaren från de medlemsstater som samtyckt till detta.

Meddelandet utgör även underlag till FN-konferensen i Istanbul om de minst utvecklade länderna² och det fjärde högnivåforumet om biståndseffektivitet i Busan³.

I meddelandet redogörs för de olika förslagen om olika metoder för att nå de gemensamma EU-målen och diskuteras hur man bäst kan anskaffa de uppskattningsvis 50 miljarder euro i offentligt utvecklingsbistånd som saknas för att man ska nå upp till målet för 2015. Meddelandet tjänar dessutom som grund för de diskussioner om hur man bäst kan få EU att nå upp till sitt mål för 2015 när det gäller offentligt utvecklingsbistånd som kommer att föras i samband med den årliga sakkunnigbedömningen av det offentligt utvecklingsbiståndet⁴.

2. EU:S UTVECKLINGSFINANSIERING I ETT GLOBALT SAMMANHANG

EU är en pådrivande kraft när det gäller att verka för bättre levnadsförhållanden i utvecklingsländerna. När världens ledare möttes förra sommaren i New York för FN:s toppmöte om millennieutvecklingsmålen verkade EU aktivt för att försöka uppnå global enighet kring genomförandet av gemensamma åtgärder. Om man ska lyckas bekämpa fattigdomen krävs det att man mobiliserar utvecklingsfinansiering från alla tillgängliga källor. Det räcker emellertid inte med att bara tillskjuta pengar för att skapa utveckling. Huvudansvaret för att åstadkomma utveckling och för att förbättra de politiska riktlinjerna och förvaltningsstrukturerna ligger i första hand på utvecklingsländerna själva. Förutom att vara en generös givare har EU även tagit fram en uppsättning åtgärder som syftar till att stödja utvecklingsländerna i deras strävanden för att skapa en hållbar utveckling. Det rör sig t.ex. om att utforma biståndsåtgärder i samarbete med partnerländerna, se till att EU:s interna politik är förenlig med utvecklingsmålen och att hjälpa utvecklingsländerna att hantera globala utmaningar. Till skillnad från de flesta givare har EU fastställt kvantitativa och kvalitativa mål som man kan mäta det faktiska utfallet mot.

¹ SEC(2011) 500 final «EU Accountability Report 2011 on Financing for Development» EU:s 2011 rapport om ansvarsskyldighet när det gäller utvecklingsfinansiering.

² Den fjärde konferensen om de minst utvecklade länderna som hölls i Istanbul i maj 2011.

³ Det fjärde högnivåforumet om biståndseffektivitet som hölls i Busan i november 2011.

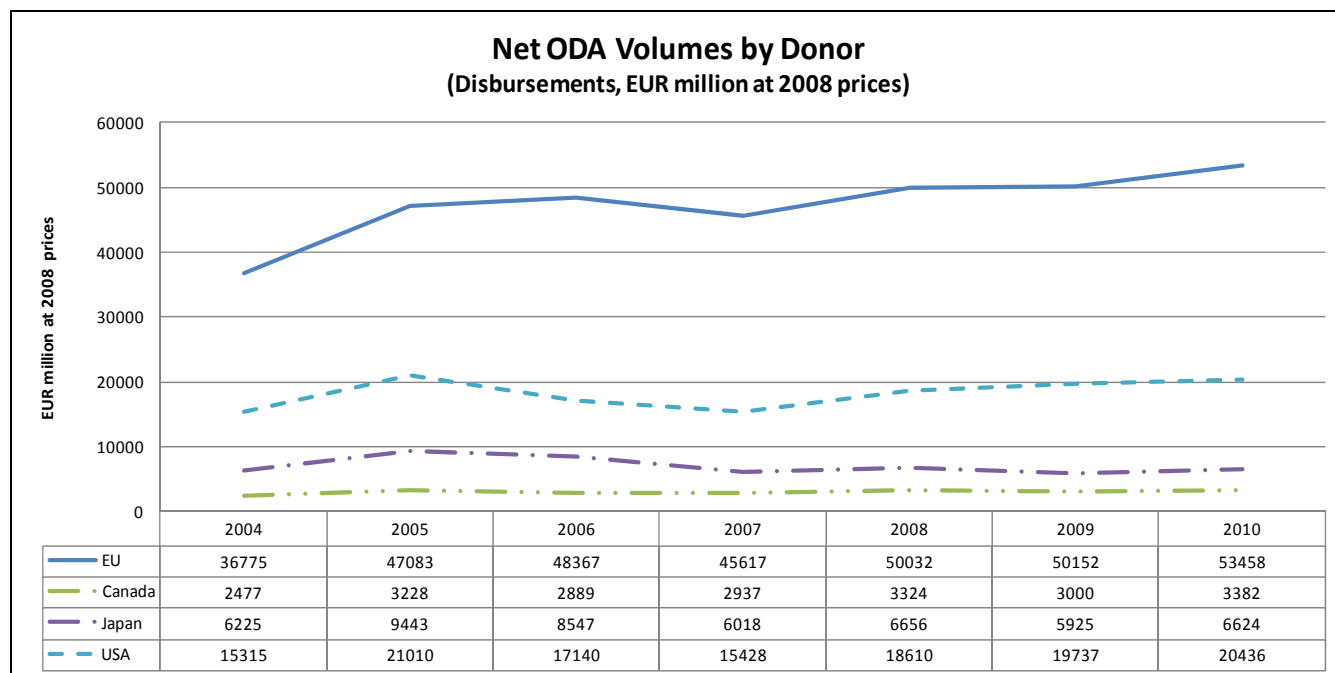
⁴ Punkt 20 i slutsatserna från Europeiska rådets möte den 17 juni 2010.

EU:s åtaganden grundar sig på den globala agendan för utvecklingsfinansiering⁵ som omfattar flera olika finansieringskällor. Denna agenda tar dock inte i tillräcklig utsträckning hänsyn till de förändringar som skett på den globala scenen under de senaste åren, t.ex. tillkomsten av nya givare, investerare och välgörenhetsorganisationer, syd-syd-samarbetet och den privata sektorns aktiviteter. Tyngdpunkten i detta dokument ligger på offentligt utvecklingsbistånd, eftersom detta är den bästa kända indikatorn på hur seriös en givare är. Detta utesluter naturligtvis inte att det även finns andra finansieringskällor.

Under perioden 2004–2010 svarade EU och dess medlemsstater för 57 % av det offentliga utvecklingsbiståndet netto från samtliga givarländer som är medlemmar i OECD:s kommitté för utvecklingsbistånd (*DAC-kommittén*). EU-givarna svarade dessutom för 65 % av den globala ökningen med 25,7 miljarder euro av det offentliga utvecklingsbiståndet. 2010 uppgick det offentliga utvecklingsbiståndet från OECD-DAC-kommitténs medlemmar och EU-givarna till 97,2 miljarder euro i nominella termer. EU sett som en helhet svarar för 58 % av detta bistånd. EU och dess medlemsstater, som redan är den största givaren i världen, har lovat att öka sitt offentliga utvecklingsbistånd till 0,7 % av sin BNI till 2015. Detta skulle leda till att det nuvarande biståndet på 53,8 miljarder euro ökades med ytterligare 50 miljarder euro.

⁵ Monterreyöverenskommelsen från 2002 och Dohaförklaringen om utvecklingsfinansiering från 2008.

Diagram: Offentligt utvecklingsbistånd från EU och dess medlemsstater samt andra G8-länder som inte är medlemmar i EU.

Källa: OECD/DAC tabell 1.

Det finns andra viktiga finansieringskällor att tillgå för utvecklingsländerna förutom offentligt utvecklingsbistånd. Till exempel uppgick de globala överföringarna från migranter till uppskattningsvis 245 miljarder euro 2010 och privata välgörenhetsorganisationer bidrar enligt vissa beräkningar med ca 35 miljarder euro om året⁶. De globala flödena av utländska direktinvesteringarna är ungefär lika stora som det offentliga utvecklingsbiståndet och nya ekonomiska stormakter som Brasilien, Ryssland, Indien och Kina ger allt större belopp i stöd till utvecklingsländerna. Dessa medel är av ett särskilt slag och förvaltas på ett annat sätt än det offentliga biståndet. Om dessa medel däremot används som ett komplement till det offentliga utvecklingsbiståndet kommer de i större utsträckning att kunna bidra till att skapa utveckling och lösa globala utmaningar.

3. EU:S RESULTAT 2010

Detta meddelande och det åtföljande arbetsdokumentet visar hur väl EU och dess medlemsstater lyckats uppfylla sina olika åtaganden. Det framgår att EU i sin helhet generellt sett gjort framsteg när det gäller att uppfylla sina förpliktelser, även om situationen naturligtvis varierar betydligt mellan medlemsstaterna.

⁶ http://www.hudson.org/files/pdf_upload/Index_of_Global_Philanthropy_and_Remittances_2010.pdf

3.1. Ytterligare resurser till utveckling och globala utmaningar

3.1.1. Stöd till mobilisering av inhemska resurser till utveckling

Att generera ytterligare inhemska resurser ses allmänt som det viktigaste medlet för att skapa en hållbar utveckling och bryta bidragsberoendet på sikt. Utvecklingsländernas statsbudgetar är den absolut viktigaste källan för utvecklingsfinansiering. Ett minskat finansiellt beroende av externt stöd skapar det finanspolitiska utrymme som är nödvändigt för finansieringen av millennieutvecklingsmålen och stärker banden mellan staten och medborgarna.

Under 2010 fortsatte EU och dess medlemsstater att finslipa sina metoder för samarbete med partnerländerna i dessa frågor. Syftet var att ge utvecklingsländerna ökat stöd, bl.a. genom kapacitetsuppbyggnad, så att dessa blir i stånd att mobilisera mer inhemska resurser, med iakttagande av principerna och god förvaltning på skatteområdet (öppenhet, informationsutbyte och lojal skattekonkurrens), som ett led i deras övergripande strävan att förbättra både samhällsstyrningen och förvaltningen av de offentliga medlen. EU kommer att fortsätta att främja tillämpningen av dessa principer och att hjälpa utvecklingsländerna att bekämpa skatteflykt och undvika skadliga skatteregler så att man får en internationell skattemiljö som präglas av öppenhet och samarbetsvilja.

EU har redan stärkt sitt stöd till initiativet om öppenhet inom utvinningsindustrin (Eiti) som håller på att utvecklas till en global standard för öppenhet när det gäller inkomster från utvinningsindustrier och ansvarsskyldighet. Unionen kommer även att stödja utvecklingsländernas insatser för att förbättra styrningen av de utvinningsindustrier som bedriver verksamhet i dessa. EU håller på att skapa ökad samstämmighet i utvecklingspolitiken, t.ex. genom att verka för att krav eventuellt införs på internationella företag att lämna ut finansiella uppgifter för varje enskilt land, vilket ger ökad öppenheten och förbättrad företagsstyrning. Kommissionen överväger att anta lagstiftning för detta ändamål, åtminstone när det gäller börsnoterade företag som är verksamma inom utvinningsindustrin, vilket i så fall kommer att ske i samband med den översyn av öppenhetsdirektivet som planeras äga rum i höst. Ökad öppenhet och förbättrad företagsstyrning kommer att hjälpa utvecklingsländerna att optimera sin skatteuppbörd maximera nyttan av sina budgetmedel så att de kan garantera tillhandahållandet av kollektiva varor och tjänster.

3.1.2. EU är den största givaren – ändå har man missat målen för 2010

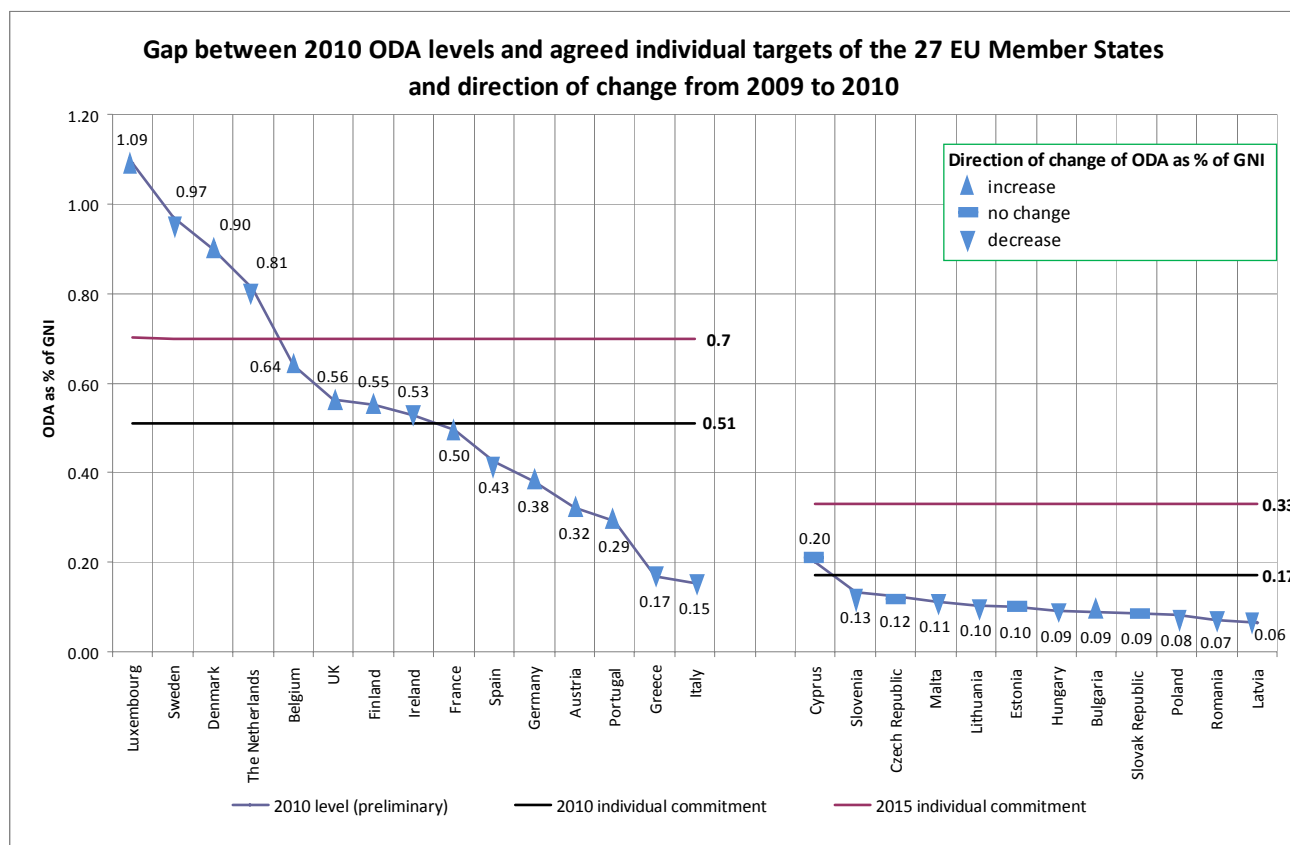
EU är den mest ambitiösa givargruppen i världen och har förbundit sig att till 2015 ha nått upp till målet att anslå 0,7 % av sin samlade BNI till offentligt utvecklingsbistånd, vilket är i linje med det FN-mål som gäller sedan länge. EU:s ledare enades om detta mål som ett gemensamt 2005 och dess storlek har fastställts genom en sammanvägning av medlemsstaternas individuella mål.

Ett delmål i överenskommelsen var att man skulle nå upp till 0,56 % av BNI i offentligt utvecklingsbistånd till 2010. Trots att man nådde upp till det rekordhöga 53,8 miljarder euro, vilket motsvarar 0,43 % av BNI i offentligt utvecklingsbistånd, och mobiliserade mer än 4,5 miljarder euro i ytterligare medel i ett läge av ekonomisk nedgång så missade medlemsstaterna ändå det mellanfristiga målet med 15 miljarder euro.

Situationen varierar betydligt mellan medlemsstaterna. Vissa strävar efter att fylla sin del av överenskommelsen, under det att andra inte uppfyller sin individuella del som behövs för att det samlade EU-målet ska kunna uppnås. Detta strider mot principen om en rättvis fördelning av bördan inom EU och kan även ha bidragit till de biståndsnedskärningar som företagits av

vissa medlemsstater som redan ger minst 0,7 % av BNI till offentligt utvecklingsbistånd. Om inte alla medlemsstater uppfyller sina individuella mål kommer EU inte att kunna nå upp till det samlade målet för 2015. I detta sammanhang är det särskilt problematiskt att en del medlemsstater tillkännagivit sänkningar av det offentliga utvecklingsbiståndet från och med 2011, eftersom detta äventyrar den samlade insatsen inom EU i dess helhet. Europeiska kommissionen rapporterar att det betalats ut 14,95 miljarder euro netto i offentligt utvecklingsbistånd för 2010. I detta belopp ingår 5,15 miljarder euro i förmånliga lån från EIB, som inte utgör gåvobistånd, vilka till största del finansierats med EIB:s egna medel och till en mindre del med medel från Europeiska utvecklingsfonden (EUF) och EU:s allmänna budget.

Diagram: Andel av BNI till offentligt utvecklingsbistånd för de enskilda medlemsstaterna 2010.

Källa: OECD/DAC och EU:s årliga frågeformulär om utvecklingsfinansiering

Offentligt utvecklingsbistånd till Afrika: EU är tillsammans med sina medlemsstater fortfarande Afrikas viktigaste biståndsgivare och betalade ut 20,5 miljarder till denna världsdelen under 2009. Däremot lyckades man endast delvis uppfylla åtagandet för 2005, dvs. att öka det offentliga utvecklingsbiståndet till Afrika söder om Sahara och att låta åtminstone 50 % av den kombinerade biståndsökningen gå till Afrika. Även om det offentliga utvecklingsbiståndet till Afrika söder om Sahara har ökat med 2,7 miljarder euro sedan 2004 så har endast 26 % av den totala ökningen av det offentliga utvecklingsbiståndet gått till Afrika i reala termer.

Offentligt utvecklingsbistånd till de minst utvecklade länderna (MUL): Inom ramen för det totala anslaget till offentligt utvecklingsbistånd förband sig EU 2008 att använda minst 15 % av sin sammantagna BNI till offentligt utvecklingsbistånd till MUL-länderna till 2010. Detta mål missades med knapp marginal. EU:s sammantagna offentliga utvecklingsbistånd till MUL uppgick till ett belopp motsvarande 0,13 % av BNI 2010 enligt de preliminära uppgifter som finns tillgängliga. Vad gäller 2009 lyckades åtta medlemsstater nå upp till målet och ytterligare tre lade minst en tredjedel av sitt totala offentliga utvecklingsbistånd på MUL-länder, vilket är ett tecken på att de föresatt sig att hjälpa de fattigaste länderna.

3.1.3. EU:s finansiering på områdena klimatförändring och biologisk mångfald

Det krävs ett ökat stöd till utvecklingsländerna för att dessa ska klara av att anpassa sig till klimatförändringens effekter samt att mildra dessa effekter: Inför Köpenhamnskonferensen

om FN:s ramkonvention om klimatförändringar förpliktigade sig EU att anslå 7,2 miljarder euro till **utvecklingsländerna** under perioden 2010–2012 i **snabbstartsfansiering av klimatåtgärder**⁷. Under 2010 tillhandahöll EU i sin helhet 2,34 miljarder euro i enlighet med sitt övergripande mål för perioden 2010–2012⁸. EU håller även på att överväga nya sätt uppfylla de utvecklade ländernas åtagande inom ramen för Cancúnöverenskommelserna att gemensamt anskaffa 100 miljarder US-dollar årligen till 2020 från olika källor (offentliga, privata, bilaterala, multilaterala och innovativa källor) för att hjälpa utvecklingsländerna⁹. En av de viktigaste uppgifterna är att utarbeta metoder för att mäta, rapportera och kontrollera klimatfinansiering som möjliggör jämförbarhet och präglas av öppenhet. Även om EU och dess medlemsstater har gjort betydande framsteg när det gäller att rapportera om sina framsteg med att genomföra snabbstartsfansiering på ett öppet sätt behövs det fortfarande förbättringar på detta område, särskilt med hänsyn till den mer långsiktiga finansieringen, om inte den internationella processen ska förlora sin trovärdighet.

Att bevara den biologiska mångfalden är en annan viktig prioritering för EU. Vid Nagoyakonferensen om konventionen om biologisk mångfald 2010 förband sig EU att öka sina anslag betydligt till 2020, genomföra den strategiska planen för perioden 2011–2020 och att ”vidta effektiva och brådskande åtgärder för att få ett slut på förlusten av biologisk mångfald ... och bidra till människors välfärd och utrotning av fattigdomen”. Flera medlemsstater har meddelat att de kommer att företa betydande öknningar av sina anslag till bevarandet av den biologiska mångfalden i utvecklingsländerna.

3.1.4. Innovativa finansieringskällor och finansieringsmekanismer på utvecklingsområdet

Eftersom det aldrig kommer att räcka med enbart bistånd för att täcka utvecklingsländernas finansieringsbehov i samband med millennieutvecklingsmålen och andra internationellt överenskomna utvecklingsmål har EU förbundit sig att på allvar överväga innovativa finansieringsmekanismer som har god potential att generera inhemska intäkter och därmed skapa förutsägbarhet i finansieringen av en hållbar utveckling¹⁰. Flera av EU:s medlemsstater använder sig redan av olika typer av innovativa källor och mekanismer och tack vare dessa har man redan nu lyckats mobilisera ungefär 13 miljarder euro till utvecklingsåtgärder. Även om en del medlemsstater överväger nya källor och mekanismer så finns det ännu inte någon gemensam EU-strategi när det gäller innovativa källor och mekanismer med god potential att generera inhemska intäkter. Mekanismerna för användningen av de intäkter som genererats genom innovativa finansieringskällor måste iakttas de internationellt överenskomna principerna om biståndseffektivitet. Man bör dessutom undvika att dessa mekanismer leder till det skapas nya parallella kanaler för användningen av intäkter.

⁷ Dessa medel ingår i utvecklingsländernas gemensamma åtagande att anslå helt nya medel och extramedel på ca 30 miljarder US-dollar för denna period.

⁸ Enligt medlemsstaternas svar på kommissionens årliga frågeformulär om utvecklingsfinansiering (se volym II, bilaga 4 till SEC(2011) 501 final. Medlemsstaternas uppgifter har justerats en aning i förhållande till de preliminära uppgifter som lämnades i samband med EU:s första snabbstartsfansieringsrapport i Cancún som antogs av rådet den 6 december 2010.

⁹ Se arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar SEK(2011) 487 av den 8 april 2011 om en ökad internationell klimatfinansiering efter 2012.

¹⁰ Rådets slutsatser av den 15 juni 2010 rörande millennieutvecklingsmålen.

3.1.5. Offentligt utvecklingsbistånd som ett medel att generera privata kapitalflöden

EU har sedan länge en positiv inställning till samarbete med den **privata sektorn** som ett sätt att främja en inkluderande tillväxt och en hållbar utveckling. EU och dess medlemsstater använder olika incitament (investeringssgarantier, öronmärkta medel, förmånliga lån, stöd till samriskföretag osv.) för att främja privata kapitalflöden till utvecklingsländerna och verkar för ett stärkt internationellt regelverk på området socialt ansvarstagande hos företag. När det gäller att hjälpa partnerländerna att täcka sina finansieringsbehov borde EU och dess medlemsstater i ökad utsträckning använda sig av en kombination av lån och bidrag samt utnyttja eget kapitalinstrument och riskdelningsinstrument för att mobilisera ytterligare finansiering, även från den privata sektorn. Dessa frågor kommer att behandlas i de förslag rörande EU:s framtida utvecklingspolitik som kommer att läggas fram inom kort.

Överföringar från migranter är ett annat viktigt kapitalflöde till utvecklingsländerna som kan bidra till att skapa utveckling. EU framhåller dock att det rör sig om privata medel. Överföringarna från EU till utvecklingsländerna uppgår även enligt en försiktig bedömning¹¹ till ungefär lika stora samma belopp som EU:s totala offentliga utvecklingsbistånd. Varje förändring av dess flöden kan få betydande konsekvenser för mottagarna i utvecklingsländerna. EU har lovat att underlätta och sänka överföringskostnaderna för dessa överföringar¹². För detta ändamål har EU och medlemsstaterna fortsatt att vidta åtgärder på flera olika plan, t.ex. bättre data, ökad öppenhet och konkurrens på markanden för betaltjänster, finansiering av överföringsrelaterade projekt, stöd till finansiella tjänster i utvecklingsländerna och förbättring av migranternas förmåga att förstå finansiell information. Överföringskostnaderna för migranternas överföringar minskade några medlemsstater samtidigt som de ökade i vissa andra¹³. Det återstår en rad problem att lösa, t.ex. i) att samla in exakta uppgifter om de viktigaste vägarna, överföringskostnaderna och informella flödena från EU, ii) att se till att även mottagarna i utvecklingsländerna får sänkta överföringskostnader, iii) skapa rätt miljö och iv) förbättra tillgången till och förmågan att förstå finansiell information.

3.1.6. Främjande av utvecklingsländernas handelskapacitet genom handelsstöd

Handel på regionala och internationella marknader ger stora möjligheter till att åstadkomma en tillväxt som gynnar alla och har bidragit till att skapa utveckling i många fall. EU har alltid uppmuntrat utvecklingsländerna till att använda handel som ett sätt att skapa utveckling. Som ett led i sin strategi för handelsstöd (initiativet "Aid for trade") har EU i sin helhet enats om att öka handelsstödet och göra det mer effektivt. EU:s sammanlagda handelsstöd uppgick till 10,5 miljarder euro för 2009¹⁴, vilket är lika mycket som 2008 då man nådde upp till den högsta nivån någonsin. Det handelsrelaterade biståndet från EU och dess medlemsstater, som ingår som en del av handelsstödet, ökade väsentligt under 2009 och uppgick till sammanlagt 3 miljarder euro, vilket är långt mer än det årliga mål på 2 miljarder euro som gäller från och med 2010.

Under 2009 var Afrika den största mottagaren av både det samlade handelsrelaterade biståndet från EU och handelsstöd. Uppgifterna för 2009 tyder även på en kraftig ökning av handelsstödet till länderna i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet (AVS-länderna). Den

¹¹ <http://data.worldbank.org/data-catalog/world-development-indicators>.

¹² Rådets slutsatser av den 11 november 2008 – Riktlinjer för EU:s deltagande i den internationella konferensen om utvecklingsfinansiering (Doha den 29 november–2 december 2008).

¹³ <http://remittanceprices.worldbank.org/>

¹⁴ Uppgifterna för 2010 finns ännu inte att tillgå.

andel av EU:s och medlemsstaternas bistånd som går till handelsstöd till de minst utvecklade länderna har stadigt legat på ungefär 22 %.

Rapporter från EU:s lokalkontor tyder på att det skett vissa förbättringar när det gäller de processer som styr storleken på handelsstödet och avgör hur effektivt det blir. Det rör sig bl.a. utrymme för diskussioner om handel i den politiska dialogen mellan EU-givarna och partnerländerna, ökad efterfrågan på handelsstöd från partnerländernas sida, samordning och utarbetande av handelsstrategier, behovsanalyser på handelsområdet, gemensamma åtgärder och harmonisering och införlivande av de strategiska prioriteringarna för den regionala ekonomiska integrationen i de nationella utvecklingsplanerna och strategierna. Alla dessa delar måste nog följars upp. Vad gäller de minst utvecklade länderna är den förstärkta integrerade ramen för handelsrelaterat bistånd ett särskilt användbart instrument för att hjälpa dessa länder öka fokus på handelsrelaterade frågor och öka ett effektivt handelsstöd.

3.1.7. Förebyggande av framtida skuldkriser i utvecklingsländerna

EU och dess medlemsstater tar sitt ansvar när det gäller att bidra till att det multilaterala initiativet för skuldlättnad och initiativet för skuldlättnad för kraftigt skuldyngda fattiga länder genomförs fullt ut. I de fall man överväger att i ökad utsträckning använda sig av en kombination av lån och bidrag som biståndsform till utvecklingsländerna bör man emellertid när det gäller låg- och medelinkomstländer beakta faktorer som en hållbar skuldsättning och risken för problem med skuldåterbetalning. Man bör för att undvika en ny skuldkris se till att det ges stöd till en förbättring av kapaciteten på områdena sund skuldförvaltning och ansvarsfull ut- och upplåning.

3.2. EU-biståndets effektivitet

3.2.1. En bättre användning av biståndet

EU har varit pådrivande internationellt när det gäller att vidta åtgärder för ett effektivare bistånd. Principerna om biståndseffektivitet som fastställs i Parisförklaringen och Accra-handlingsplanen har införlivats i EU:s operativa ram för biståndseffektivitet¹⁵ som innehåller åtaganden och milstolpar som EU och dess medlemsstater ska använda sig av för att mäta sina framsteg när det gäller att använda offentligt utvecklingsbistånd på ett effektivt sätt. Resultaten har visserligen förbättrats för vissa faktorer men det återstår ändå en hel del att göra för att man ska nå upp till det slutgiltiga målet, dvs. ett verkligt kostnadseffektivt bistånd. Syftet är att förbättra effektiviteten för EU:s samlade utvecklingsbistånd. Detta är något som kommer att behandlas ytterligare i meddelandena om gemensam programplanering för EU:s bistånd och EU:s gemensamma ståndpunkt inför den konferens som kommer att hållas i Busan under 2011. Vid denna konferens kommer man att utvärdera de erfarenheter som gjorts med avseende på tillämpningen av principerna om biståndseffektivitet mot bakgrund av ett bredare utvecklingsperspektiv. En annan framtida utmaning är att klargöra vilken nytta man kan ha av principerna om biståndseffektivitet i samband med program för högeffektivt bistånd. Man bör dessutom ytterligare stärka tillämpningen av dessa principer på nationell nivå.

¹⁵ Konsoliderad text av den 11 januari 2011, rådets generalsekretariat, dokument nr 18239/10.

3.2.2. Goda globala styrelseformer på det finansiella området och ökat inflytande för utvecklingsländerna

EU har alltid förordat att utvecklingsländerna bör ges ökad medbestämmanderätt inom de internationella finansiella institutionerna. Under 2010 godkände både Internationella valutafonden och Världsbanken flera viktiga styrningsrelaterade reformer, bl.a. en ökning av utvecklingsländernas och övergångsekonomiers röst- och kvotandelar. EU måste hjälpa till med att dessa reformer genomförs så snabbt som möjligt inom båda institutionerna. EU anser att man i samband med Världsbankens nästa översyn av bidragsstrukturen 2015 även bör låta bidragen till IDA (Världsbankens utvecklingsfond) ingå på lämpligt sätt och på permanent basis i underlaget för beräkningen av röstandelarna. Syftet med detta är att ge alla Världsbankens medlemmar tillräckligt incitament att vilja garantera institutionens långsiktiga finansiella bärkraft. EU bör även stärka samordningen av sina insatser inom de finansiella institutionerna så att unionen verkligen talar med en stämma i alla viktiga frågor.

4. SLUTSATSER

På grundval av resultaten i denna rapport rekommenderar kommissionen följande åtgärder:

- (1) EU och medlemsstaterna bör stärka sitt stöd till utvecklingsländernas ansträngningar för att **mobilisera inhemska resurser för utveckling, i linje med principerna om god förvaltning i skattefrågor**.
- (2) Med tanke på att EU inte nått upp till **delmålet** för 2010 om att det **offentliga utvecklingsbiståndet** skulle uppgå till 0,56 av BNI bör medlemsstaterna, i överensstämmelse med deras åtagande från 2005
 - (a) bekräfta EU:s kollektiva åtagande att öka det offentliga utvecklingsbiståndet till 0,7 % av EU:s samlade BNI senast 2015. Eftersom det finns tydliga bevis för att utvecklingspolitiken på EU-nivå kan bidra med ett stort mervärde bör EU:s egna offentliga utvecklingsbistånd bidra till att detta mål uppnås¹⁶.
 - (b) bekräfta att de kommer att nå upp till sina enskilda mål för det offentliga utvecklingsbiståndet, eftersom varje medlemsstat som inte fyller sin del av överenskommelsen undergräver EU:s kollektiva strävan för att uppnå 0,7-procentsmålet:
 - EU-15 bör snarast möjligt nå upp till minst 0,51 % av BNI i offentligt utvecklingsbistånd, och de länder som redan nått denna nivå bör förbinda sig att bibehålla den,
 - EU-12 bör sträva efter att det offentliga utvecklingsbiståndet snarast möjligt uppgår till minst 0,17 % av BNI och senast 2015 till 0,33 % av BNI,
 - (c) vidta konkreta åtgärder på nationell nivå för att uppnå målen, bland annat genom att utarbeta fleråriga handlingsplaner och ta med målen för det offentliga utvecklingsbiståndet i den nationella lagstiftningen,

¹⁶ Översyn av EU:s budget, KOM(2010) 700, 19.10.2010.

- (d) offentliggöra uppgifter om framtida enskilda åtgärder, som visar den årliga ökningen av anslagen till det offentliga utvecklingsbiståndet fram till 2015, och lägga fram uppgifterna inom ramen för rådets årliga rapport till Europeiska rådet om det offentliga utvecklingsbiståndet.
- (3) **Medlemsstaterna bör bekräfta och genomföra det kollektiva åtagandet att öka det offentliga utvecklingsbiståndet till Afrika.** EU:s offentliga utvecklingsbistånd till Afrika har inte ökat i samma takt som dess offentliga utvecklingsbistånd som helhet. Medlemsstaterna bör intensifiera sina ansträngningar för att åtminstone hälften av ökningen av det offentliga utvecklingsbiståndet ska gå till Afrika. EU och dess medlemsstater bör samordna sin verksamhet för att de mest behövande länderna i Afrika ska erhålla mer offentligt utvecklingsbistånd.
- (4) **Medlemsstaterna bör bekräfta och genomföra det kollektiva åtagandet att öka det offentliga utvecklingsbiståndet till de minst utvecklade länderna.** De bör i samband med ökningen av biståndet samordna sin insats för att bekämpa fattigdom och nå målet att minst 0,15 % av deras BNI ska gå till de minst utvecklade länderna. Alla medlemsstater bör bidra till detta mål.
- (5) EU och dess medlemsstater bör överväga att förbättra genomförandet av åtagandena om **biståndseffektivitet**, genom att ge partnerländerna förutsättningar att styra sin egen utveckling och förvalta biståndet, bland annat genom att
- (a) vidareutveckla den **gemensamma programplaneringen** av EU:s stöd i sin helhet; kommissionen kommer att lägga fram ett förslag om detta senare under 2011,
 - (b) **stärka** EU:s befintliga **snabbspårsinitiativ för arbetsfördelning**, genom att utvidga det till ett mer omfattande nätverk till stöd för genomförandet av EU:s operativa ram för biståndseffektivitet,
 - (c) på grundval av EU:s erfarenheter av genomförandet av åtagandena om biståndseffektivitet samarbeta för att forumet i **Busan** ska utmytna en i **resultatorienterad lösning** för hur biståndseffektivitetens olika aspekter bäst kan bidra till utvecklingsresultaten i partnerländerna. Kommissionen kommer senare under 2011 att lägga fram ett förslag till en gemensam EU-ståndpunkt för forumet i Busan.
- (6) När det gäller **handelsstöd** (Aid for Trade-initiativet) måste EU och dess medlemsstater
- (a) **öka handelsstödet till de minst utvecklade länderna**, t.ex. genom ökat fokus på ländernas kapacitet att utforma och genomföra strategier för handelsutveckling som stöder en socialt integrerande och hållbar tillväxt. särskild uppmärksamhet måste ägnas åt att utnyttja potentialen hos den integrerade ramen för handelsrelaterat bistånd till de minst utvecklade länderna, som ett redskap för samordning mellan berörda parter och utformning av strategier,
 - (b) göra **handelsstödet mer verkningsfullt** på landsnivå, t.ex. genom att bättre utnyttja bedömningar av handelsbehov, effektivisera de plattformar som är

avsedda att stödja utformandet av handelsrelaterade strategier och utnyttja möjligheter till ökade gemensamma insatser,

- (c) ytterligare **öka stödet till regional integration**, även genom bistånd som ges på nationell nivå,
 - (d) stödja partnerländernas egen övervakning av resultat och effekter av bistånd till handel och av hur de framskrider med sina strategier för handelsutveckling.
- (7) **Innovativa finansieringskällor** erbjuder stora möjligheter för att överbrygga finansieringsgapet i fråga om utvecklingsbistånd. Medlemsstaterna bör rikta in sina insatser på innovativa mekanismer som har en betydande potential att generera intäkter och kan se till att en avsevärd andel av dessa intäkter används för utvecklingsländerna.
- (8) Det offentliga utvecklingsbiståndet och **klimatfinansieringen** kompletterar varandra. Båda har till syfte att stödja utvecklingsländerna i uppbyggnaden av en ”klimatsäker” framtid.
- (a) Både EU-givarna och utvecklingsländerna måste ha en enda klimatvänlig utvecklingsstrategi som omfattar både anpassning till klimatförändringarna och begränsning av dem.
 - (b) EU-givarna bör uppmuntra andra aktörer att genomföra klimatfinansieringsåtgärder i linje med överenskomna principer om biståndseffektivitet.
 - (c) Enligt Cancúnöverenskommelserna måste klimatfinansieringen vara av ny och kompletterande karaktär. Det råder dock olika uppfattningar om vad detta innebär. Det krävs ytterligare framsteg för att finna ett tillvägagångssätt som, i enlighet med vad som fastställdes av Europeiska rådet 2009, garanterar att klimatfinansieringen inte äventyrar kampen mot fattigdom och framstegen när det gäller att uppnå millenniemålen.